

Wyrok z dnia 20 września 2011 r.

III SK 5/11

Przepis art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.) nie określa wyczerpująco, w jakim trybie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ma zwalniać przedsiębiorstwo energetyczne z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia ani tym bardziej, jak powinien procedować, cofając takie zwolnienie. Przepis ten należy interpretować w ten sposób, że cofnięcie zwolnienia powinno nastąpić w taki sam sposób, w jaki podmiot został zwolniony z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia. Niedopuszczalne jest zatem traktowanie wezwania do przedłożenia taryfy jako aktu cofnięcia zwolnienia z obowiązku przedkładania taryfy.

Przewodniczący SSN Halina Kiriło (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Małgorzata Wrębiakowska-Marzec, Józef Iwulski,

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2011 r. sprawy z powództwa V.S.P. Spółki z o.o. w G. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki w przedmiocie odmowy zatwierdzenia taryfy dla energii elektrycznej, na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2010 r. [...]

1. u c h y l i ł zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25 sierpnia 2008 r. [...] i decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 26 marca 2008 r. [...];

2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.100 (tysiąc sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

U z a s a d n i e

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: Prezes Urzędu) pismem z dnia 7 grudnia 2007 r. wezwał przedsiębiorstwo energetyczne V.S.P. Sp. z o.o. z siedzibą w G. (dalej: powód) do przedstawienia taryfy dla obrotu energią elektryczną na okres 12 miesięcy, w zakresie grup taryfowych G. Wykonując powyższe wezwanie, powód w dniu 14 grudnia 2007 r. przedstawił wniosek o zatwierdzenie taryfy dla obrotu energią elektryczną w 2008 r. w zakresie grup taryfowych G wraz z wnioskiem o umorzenie postępowania w tym zakresie. Wniosek o umorzenie postępowania powód motywował jego bezprzedmiotowością, ponieważ został przez Prezesa Urzędu zwolniony z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia na podstawie Stanowiska Prezesa Urzędu z 28 czerwca 2001 r. (dalej: Stanowisko z 2001 r.), co znalazło potwierdzenie w decyzji Prezesa Urzędu z 11 czerwca 2007 r. umarzającej postępowanie w sprawie zatwierdzenia taryfy powoda.

Decyzją z dnia 26 marca 2008 r. Prezes Urzędu odmówił zatwierdzenia przedłożonej przez powoda taryfy.

Powód zaskarżył powyższą decyzję odwołaniem, zarzucając naruszenie art. 47 ust. 1 i 2 w związku z art. 49 ust. 1 Prawa energetycznego oraz w związku z art. 105 k.p.a.; art. 45 ust. 1 w związku z art. 47 ust. 2 Prawa energetycznego i w związku z § 10 i § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną (Dz.U. Nr 128, poz. 895 ze zm., dalej jako rozporządzenie taryfowe) oraz art. 6 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i art. 2 i 22 Konstytucji RP. Powód zarzucił także naruszenie przepisów art. 6, 7, 8, 9, 11, 17, 80 oraz 104 § 2 k.p.a. Uzasadnienie sformułowanych przez powoda zarzutów koncentrowało się na dwóch kwestiach: 1) obowiązku przedłożenia taryfy dla odbiorców z grup taryfowych G, w sytuacji gdy na podstawie Stanowiska z 2001 r. powód został z takiego obowiązku zwolniony oraz 2) prawidłowości dokonanej przez Prezesa Urzędu oceny przedłożonego wniosku taryfowego.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2008 r. [...] oddalił odwołanie powoda. Wyjaśniając motywy wydanego orzeczenia, Sąd Okręgowy przyjął, że udzielone w 2001 r. powodowi zwolnienie z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia nie dotyczyło grup taryfowych G, ponieważ nie sprzedawał on w tamtym okresie energii elektrycznej odbiorcom należącym do grup objętych powyższymi grupami taryfowymi. Natomiast od 1 lipca 2007 r. powód działa jako sprzedawca z urzędu wobec takich odbiorców, kontynuując działalność spółek dystrybucyjnych, a

konkretnie G. SA, i w tym zakresie zobowiązany jest nadal do przedkładania taryfy do zatwierdzenia dla odbiorców z grup taryfowych G. Według Sądu Okręgowego Stanowisko z 2001 r. nie obejmowało bowiem przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się sprzedażą energii dla takiej kategorii odbiorców. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, organ regulacyjny, kierując wezwaniem do powoda zdecydował, że w okolicznościach wynikłych po wejściu w życie ustawy z 4 sierpnia 2004 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne, mógł wyodrębnić nowy segment rynku energii elektrycznej (odbiorcy grup taryfowych G) i ocenić go pod kątem spełnienia przesłanek art. 49 ust. 3 Prawa energetycznego.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego apelacją, zarzucając naruszenie art. 47 ust. 1 i 2 w związku z art. 49 ust. 1 i 3 Prawa energetycznego oraz w związku ze Stanowiskiem z 2001 r.; art. 47 ust. 1 Prawa energetycznego w związku z art. 105 k.p.a.; art. 45 ust. 1 w związku z art. 47 ust. 2 Prawa energetycznego oraz § 10 rozporządzenia taryfowego; § 5 ust. 4 rozporządzenia taryfowego; art. 6 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447 ze zm.) oraz art. 2 i 22 Konstytucji RP, a także art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 24 czerwca 2010 r. [...] oddalił apelację powoda. Sąd drugiej instancji przyjął, że w ustalonym w sprawie stanie faktycznym nie było podstaw do stwierdzenia, że powód uzyskał na podstawie Stanowiska z 2001 r. zwolnienie z obowiązku przedkładania taryf dla odbiorców z grup taryfowych G. Przed dniem 1 lipca 2007 r. energia elektryczna była dostarczana tym odbiorcom na podstawie umów z przedsiębiorstwami dystrybucyjnymi. Ciężył na nich obowiązek przedstawiania taryf do zatwierdzenia. Powód dopiero z dniem 1 lipca 2007 r. zaczął pełnić funkcję sprzedawcy z urzędu, zaopatrując odbiorców należących do kategorii gospodarstw domowych. Przejął wówczas z mocy prawa obowiązki, które dotychczas spoczywały na spółkach dystrybucyjnych. Stanowisko z 2001 r. nie obejmowało zaś spółek dystrybucyjnych, a jedynie przedsiębiorstwa obrotu. Zatem wstępnym warunkiem zwolnienia powoda z obowiązku przedstawienia do zatwierdzenia taryf dla gospodarstw domowych było podjęcie stosownej decyzji przez organ regulacyjny na podstawie art. 49 Prawa energetycznego. Sąd Apelacyjny przyjął, że czynnością zapowiadającą wydanie decyzji o zwolnieniu poszczególnych przedsiębiorstw energetycznych z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia był opublikowany w dniu 31 października 2007 r. komunikat. Jego następstwem było wydanie decyzji z 2 listopada 2007 r. o zwolnieniu powoda z tego obowiązku, której

wykonanie w zakresie dotyczącym taryf dla odbiorców z grup taryfowych G zostało wstrzymane postanowieniem Prezesa Urzędu z 15 listopada 2007 r. W tych okolicznościach wystosowane do powoda wezwanie do przedstawienia taryf do zatwierdzenia nie mogło zostać uznane za próbę cofnięcia przysługujących wcześniej powodowi uprawnień w zakresie swobodnego kształtowania cen energii dla gospodarstw domowych, ponieważ powód nie został jeszcze z tego obowiązku zwolniony. Ponadto, Sąd Apelacyjny stwierdził, że w sytuacji panującej na rynku obejmującym gospodarstwa domowe, Prezes Urzędu mógł zasadnie wezwać powoda do przedłożenia taryfy. Sąd drugiej instancji nie uwzględnił również zarzutu, zgodnie z którym Prezes Urzędu nie podał stosownych dowodów. Zarzut taki byłby zasadny, gdyby okazało się, że ustały warunki uzasadniające udzielenie zwolnienia z obowiązku przedkładania taryf dla odbiorców z grup taryfowych obejmujących gospodarstwa domowe. Tymczasem sytuacja taka nie miała miejsca, ponieważ Stanowisko z 2001 r. nie zwalniało powoda z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia dla tej kategorii odbiorców.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości i wniósł o jego uchylenie oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i umorzenie postępowania jako bezprzedmiotowego, ewentualnie o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Skarga kasacyjna powoda została oparta na obu podstawach wymienionych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W zakresie obejmującym procesowe podstawy skargi kasacyjnej, powód zarzuca zaskarżonemu wyrokowi naruszenie: 1) art. 365 § 1 k.p.c., poprzez przyjęcie, że Sąd Apelacyjny nie jest w niniejszej sprawie związany wyrokiem i poglądami wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku tego Sądu z 17 listopada 2009 r. [...] (wyrok zwalniający), w którym przesądzono, że powód został zwolniony całkowicie z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf dla energii elektrycznej w zakresie działalności w zakresie obrotu energią elektryczną, w sytuacji gdy powyższe orzeczenie rozstrzygało w kwestii prejudycjalnej dla niniejszego postępowania; 2) art. 366 k.p.c., przez ponowne rozstrzygnięcie o kwestiach prawnych rozstrzygniętych wcześniej prawomocnym orzeczeniem; 3) art. 321 § 1 w związku z art. 378 § 1 k.p.c. poprzez wyjście poza granice postępowania określone wnioskiem o zatwierdzenie taryfy powoda, a na etapie postępowania odwoławczego przez odwołanie powoda od decyzji poprzez prowadzenie rozważań ustaleń w kwestii rodzaju działalności prowadzonej przez po-

woda w dniu wydania Stanowiska; 4) art. 231 § 1 k.p.c. w związku z art. 110 k.p.a., poprzez przyjęcie, że powód podlega obowiązkowi przedkładania taryf do zatwierdzenia, pomimo że Prezes Urzędu wydał w dniu 11 czerwca 2007 r. decyzję ostateczną, którą umorzył postępowanie administracyjne w sprawie zatwierdzenia taryfy dla energii elektrycznej powoda, którą to decyzją Prezes Urzędu jest związany stosownie do treści stanowiska; 5) art. 328 § 2 k.p.c., poprzez niewyjaśnienie dlaczego poglądy wyrażone w wyroku zwalniającym zostały uznane za błędne, niewskazanie przyczyn, dla których odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej dowodowym zgłoszonym przez powoda, niewyjaśnienie podstawy prawnej dla akceptacji stanowiska Sądu pierwszej instancji.

W zakresie dotyczącym materialnoprawnej podstawy skargi kasacyjnej powód zarzucił wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie 1) art. 47 ust. 1 i 2 w związku z art. 49 ust. 1 i 3 Prawa energetycznego, poprzez jego zastosowanie i uznanie, że powód podlega obowiązkowi przedstawienia do zatwierdzenia taryf dla grupy G; 2) art. 47 ust. 1 i 2 w związku z art. 49 ust. 1 Prawa energetycznego oraz art. 105 k.p.a., poprzez jego zastosowanie polegające na tym, że Sąd Apelacyjny przyznał rację Prezesowi Urzędu, który wydał decyzję odmawiającą zatwierdzenia taryfy powoda, pomimo iż powinien był uchylić decyzję i umorzyć postępowanie administracyjne w sprawie zatwierdzenia taryfy jako bezprzedmiotowe z tego względu, że nie istniała podstawa prawna do wszczęcia postępowania w sprawie zatwierdzenia taryfy z uwagi na zwolnienie powoda z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia; 3) art. 45 ust. 1 Prawa energetycznego w związku z § 10 rozporządzenia taryfowego oraz w związku z art. 3 pkt 21 Prawa energetycznego, poprzez odmowę zatwierdzenia taryfy powoda opartej na kosztach uzasadnionych wskutek przyjęcia, że nie można wykazać poziomu tych kosztów za pomocą przedstawionych przez powoda dowodów na okoliczność wysokości ponoszonych przez niego kosztów zakupu energii elektrycznej i praw majątkowych.

Prezes Urzędu w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wynikające z art. 365 § 1 k.p.c. związanie sądu orzeczeniem wydanym w innej sprawie należy rozumieć jako wyłączenie możliwości kwestionowania w rozstrzyganej sprawie ustaleń i ocen

prawnych zawartych w prawomocnym rozstrzygnięciu innej przedmiotowo sprawy, ale między tymi samymi stronami (wyroki Sądu Najwyższego z 4 marca 2008 r., IV CSK 441/07, LEX nr 376385; z 8 marca 2010 r., II PK 249/09, LEX 589978). Owo związanie treścią prawomocnego orzeczenia wyraża nakaz przyjmowania przez wskazane w przepisie art. 365 § 1 k.p.c. podmioty, że w objętej tym orzeczeniem sytuacji stan prawny przedstawiał się tak, jak to wynika z sentencji wyroku. Podmioty te są związane dyspozycją konkretnej i indywidualnej normy prawnej wywiezionej przez sąd z przepisów prawnych zawierających normy generalne i abstrakcyjne w procesie subsumcji określonego stanu faktycznego (wyrok Sądu Najwyższego z 23 czerwca 2009 r., II PK 302/08, OSNP 2011 nr 3-4, poz. 34). Sąd obowiązany jest zatem uznać, iż kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpatrywanej, kształtuje się tak jak to przyjęto w prawomocnym wcześniejszym wyroku (wyroki Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2004 r., CK 192/02, LEX nr 599542; z 2 grudnia 2009 r., I CSK 249/10, LEX nr 607232).

Bezsporne jest, że przedmiot rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie (z odwołania od decyzji o odmowie zatwierdzenia taryfy) i przedmiot rozstrzygnięcia w sprawie zakończonej - w dacie orzekania przez Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie - prawomocnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 17 listopada 2009 r. [...] (ustalenie bezprzedmiotowości ponownego zwolnienia powoda z obowiązku przedkładania taryf) - nie jest tożsamy. Ponadto, między sprawą rozstrzygniętą już prawomocnym orzeczeniem a sprawą rozstrzyganą musi zachodzić związek prawny tego rodzaju, że prawomocne orzeczenie zapadłe w pierwszej sprawie zawiera rozstrzygnięcie będące konieczną przesłanką rozstrzygnięcia drugiej sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 22 listopada 2007 r., III CSK 141/07, LEX nr 621147). W okolicznościach rozstrzyganej obecnie sprawy przesłanką tą jest sporna kwestia zakresu zwolnienia powoda przez Prezesa Urzędu z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf na podstawie Stanowiska z 2001 r. Przesądzenie tej kwestii, z uwzględnieniem art. 365 § 1 k.p.c., ma zasadniczy wpływ na ocenę dopuszczalności wydania przez Prezesa Urzędu decyzji o odmowie zatwierdzenia taryfy powoda, od której to decyzji wniesiono odwołanie inicjujące postępowanie sądowe w niniejszej sprawie. Powód trafnie wywodzi w skardze kasacyjnej, że Sąd Apelacyjny naruszył art. 365 § 1 k.p.c., przyjmując, że nie był związany wyrokiem tegoż Sądu Apelacyjnego z 17 listopada 2009 r. [...], w którym orzeczono, że powód po 1 lipca 2007 r. korzystał ze zwolnienia z obo-

wiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf dla energii elektrycznej także w odniesieniu do taryf dla odbiorców z grup taryfowych G. Jednakże Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie zauważa, że wyrok ten został uchylony wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2011 r., III SK 34/10 i do dnia wyrokowania w niniejszej sprawie nie zapadło prawomocne rozstrzygnięcie. Z tych powodów zarzut naruszenia art. 365 § 1 k.p.c. należy uznać za nieuzasadniony.

Bezzasadny jest także zarzut naruszenia art. 366 k.p.c. Powód błędnie upatruje w nieuwzględnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego z 17 listopada 2009 r. [...] naruszenia art. 366 k.p.c. Powaga rzeczy osądzonej w rozumieniu tego przepisu ma swoje granice przedmiotowe i podmiotowe. Granice przedmiotowe wyznacza przedmiot rozstrzygnięcia sądu w związku z podstawą sporu, zakresem podmiotowym objęte są zaś strony. O wystąpieniu powagi rzeczy osądzonej prawomocnego wyroku decyduje zatem kumulatywne spełnienie dwóch przesłanek, a mianowicie tożsamości stron występujących w postępowaniu zakończonym tymże wyrokiem i w kolejnym postępowaniu sądowym oraz tożsamości podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, LEX nr 274151 i z dnia 6 marca 2008 r., II UK 144/07, LEX nr 420911). O ile kryterium podmiotowe jest w niniejszej sprawie spełnione, o tyle między sprawą rozstrzygniętą wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 17 listopada 2009 r. [...] a wyrokiem zaskarżonym przedmiotową skargą kasacyjną nie zachodzi tożsamość podstawy faktycznej i prawnej (sprawa o ponowne zwolnienie z obowiązku przedstawiania taryf v. sprawa o odmowę zatwierdzenia taryfy).

Za nieuzasadniony należy także uznać zarzut naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c. poprzez prowadzenie rozważań i czynienie ustaleń odnośnie rodzaju działalności prowadzonej przez powoda w dniu wydania Stanowiska z 2001 r., mimo iż kwestia ta nie była przedmiotem postępowania administracyjnego przed Prezesem Urzędu, ani nie została podniesiona w odwołaniu od decyzji Prezesa Urzędu. W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że Sąd Apelacyjny nie prowadził w tym zakresie żadnych ustaleń, a jedynie oceniał, co wynikało ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz argumentacji stron postępowania. Po drugie zaś, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wywody w tym zakresie służyły podjęciu rozstrzygnięcia w zasadniczej dla oceny merytorycznej prawidłowości wyroku Sądu Okręgowego kwestii, jaką jest podleganie lub niepodleganie przez powoda obowiązkowi przedkładania Prezesowi Urzędu taryfy do zatwierdzenia.

Wreszcie, wydany przez Sąd Apelacyjny wyrok w żaden sposób nie rozstrzyga w sentencji co do przedmiotu, który nie byłby związany z żądaniem powoda.

Bezpodstawny okazał się także zarzut naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. w związku z art. 110 k.p.a. Powód uzasadnia powyższy zarzut nieuwzględnieniem przez Sąd Apelacyjny związania Prezesa Urzędu decyzją z dnia 11 czerwca 2007 r. o umorzeniu postępowania w sprawie zatwierdzenia taryfy dla energii elektrycznej. Uzasadnienie to nie pozostaje w żadnym związku z dyspozycją tego przepisu.

Za nieuzasadniony należy uznać zarzut naruszenia art. 47 ust. 1 i 2 w związku z art. 49 ust. 1 Prawa energetycznego oraz w związku z art. 105 k.p.a., w zakresie w jakim powód wywodzi, że naruszenie art. 47 ust. 1 i 2 polega na nieumorzeniu przez Sąd Apelacyjny postępowania przed Prezesem Urzędu. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym sąd orzekający w sprawie z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu nie jest władny umorzyć postępowania toczącego się przed organem regulacyjnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2011 r., III SK 34/10).

Z kolei zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 Prawa energetycznego w związku z § 10 rozporządzenia taryfowego oraz art. 3 pkt 21 Prawa energetycznego jest nieuzasadniony, ponieważ dotyczy kwestii dowodów i ich oceny, które to zagadnienia wyłączone są z zakresu kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym.

Zasadny okazał się natomiast zarzut naruszenia art. 47 ust. 1 i 2 w związku z art. 49 ust. 1 i 3 Prawa energetycznego. Zgodnie z dyspozycją unormowania wynikającego z art. 47 Prawa energetycznego, przedsiębiorstwa energetyczne zobowiązane są przedkładać taryfy do zatwierdzenia przez Prezesa Urzędu. Z obowiązku tego przedsiębiorstwa energetyczne działające na rynkach konkurencyjnych mogą zostać zwolnione, stosownie do art. 49 Prawa energetycznego. Obowiązek, o którym mowa w art. 47 Prawa energetycznego spoczywa zatem na tych przedsiębiorstwach energetycznych, których Prezes Urzędu nie zwolnił z obowiązku przedkładania taryfy do zatwierdzenia. Nie ulega wątpliwości, że na mocy Stanowiska z 2001 r. nie zostały zwolnione z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia takie przedsiębiorstwa energetyczne, które łączyły działalność sieciową z działalnością handlową. Stanowisko z 2001 r. zwolniło jednak z tego obowiązku przedsiębiorstwa energetyczne, które zajmowały się wyłącznie obrotem energią. Z dniem 1 lipca 2007 r. dokonano ostatecznego rozdziału przedsiębiorstw energetycznych łączących te dwa rodzaje działalności na przedsiębiorstwa obrotu oraz przedsiębiorstwa zajmujące się świadczeniem usługi sieciowej. Z dniem tym wydzielone, wskutek zmiany stanu prawnego,

przedsiębiorstwa obrotu przestały przynależeć do kategorii podmiotów świadczących równocześnie usługi dystrybucyjne.

W niniejszej sprawie nie jest kwestią sporną, że powód jako przedsiębiorstwo obrotu, został zwolniony z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia na podstawie Stanowiska z 2001 r. Sporne natomiast pozostają konsekwencje rozdzielenia z dniem 1 lipca 2007 r. działalności sieciowej oraz działalności handlowej, w rezultacie czego powód stał się dostawcą energii elektrycznej dla dotychczasowych klientów przedsiębiorstwa energetycznego, które nie było objęte Stanowiskiem z 2001 r. Powód utrzymuje bowiem, że nadal zwolniony jest z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia. Natomiast Sąd Apelacyjny przyjął, że w zakresie dotyczącym tej grupy odbiorców energii, której obsługę powód „przejął” od przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się dystrybucją, powód nie korzysta z przedmiotowego zwolnienia. W tym zakresie Sąd Najwyższy stwierdza, że zgodnie z zapatrywaniami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2011 r., III SK 34/10, przejęcie przez powoda od GZE S.A. działalności w zakresie obrotu energią w odniesieniu do pewnych kategorii odbiorców energii, których powód wcześniej nie zaopatrywał w energię elektryczną, nie wpłynęło na profil jego działalności. Powód bowiem nadal zajmuje się obrotem energią, a nie jej dystrybucją. Przepisy Prawa energetycznego pod pojęciem obrotu rozumieją zaś wyraźnie działalność polegającą na handlu energią (jej kupowaniem i odsprzedawaniem), przy czym obrót ten może być prowadzony na szczeblu hurtowym bądź na szczeblu detalicznym rynku energii. W dalszym ciągu powód był więc przedsiębiorstwem „czystego” obrotu w rozumieniu Stanowiska z 2001 r., które - w zakresie w jakim utrzymuje obowiązek przedkładania taryf do zatwierdzenia - odnosi się do przedsiębiorstw energetycznych prowadzących równocześnie działalność sieciową i handlową oraz zaopatrujących w energię elektryczną określoną kategorię odbiorców, a nie - jak przyjęły Sądy obu instancji - do przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się tylko obrotem energią i w ramach tego obrotu zaopatrujących odbiorców objętych grupami taryfowymi G. W rezultacie należy stwierdzić, że na mocy Stanowiska z 2001 r. powód nie był obowiązany do przedkładania do zatwierdzenia taryf dla swoich odbiorców, także po przejęciu z dniem 1 lipca 2007 r. działalności w zakresie sprzedaży energii odbiorcom zaliczanym do grup taryfowych G.

Wezwania Prezesa Urzędu do przedłożenia taryfy nie można, jak trafnie przyjął Sąd Apelacyjny, zakwalifikować jako decyzji o cofnięciu przedmiotowego zwolnie-

nia. Przepis art. 49 ust. 1 Prawa energetycznego nie określa wyczerpująco, w jakim trybie Prezes Urzędu ma zwalniać przedsiębiorstwa energetyczne z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia ani tym bardziej, jak powinien procedować, cofając przedmiotowe zwolnienie, zastrzegając jedynie, że organ podejmuje stosowną decyzję. Zdaniem Sądu Najwyższego przepis art. 49 ust. 1 Prawa energetycznego należy jednak interpretować w ten sposób, że cofnięcie zwolnienia musi nastąpić co najmniej w taki sam sposób, w jaki powód został zwolniony z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf. Niedopuszczalne jest zatem traktowanie wezwania do przedłożenia taryfy jako aktu cofnięcia zwolnienia z obowiązku przedkładania taryfy, tym bardziej że zarówno przedmiotowe zwolnienie jak i jego cofnięcie zostało połączone w art. 49 ust. 1 Prawa energetycznego z występowaniem określonych przesłanek odnoszących się do sytuacji na rynku. Stwierdzenie tych przesłanek wymaga zaś przeprowadzenia odpowiednich analiz rynkowych, które z kolei nie są konieczne do wezwania przedsiębiorstwa energetycznego do wykonania ciążącego na nim obowiązku, jakim jest przedłożenie taryfy do zatwierdzenia. Przeciwno traktowaniu wezwania do przedłożenia taryfy do zatwierdzenia jako rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 49 ust. 1 Prawa energetycznego, przemawia również przejawiające się w toku całego postępowania w niniejszej sprawie założenie Prezesa Urzędu, zgodnie z którym powód nie był zwolniony z obowiązku przedkładania taryf. Brak więc podstaw do przypisania przedmiotowemu wezwaniu skutków aktu woli organu regulacyjnego o treści odpowiadającej decyzji, o której mowa w art. 49 ust. 1 Prawa energetycznego, skoro organ ten pozostawał stale w przekonaniu, że powód nie został zwolniony z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf dla odbiorców z grup taryfowych G. W konsekwencji, skoro z przeprowadzonego wywodu wynika, że powód zwolniony był z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf dla odbiorców z grup taryfowych G, a przedmiotowe zwolnienie nie zostało w niniejszej sprawie skutecznie cofnięte, wyrok Sądu Apelacyjnego narusza art. 47 ust. 1 i 2 w związku z art. 49 ust. 1 i 3 Prawa energetycznego.

Mając powyższe na względzie należało z mocy art. 398¹⁵ § 1 i art. 479^{31a} § 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c. uchylić zaskarżony wyrok wraz z poprzedzającym go wyrokiem Sądu Okręgowego i decyzją Prezesa Urzędu, jako wydaną z rażącym naruszeniem prawa. O kosztach orzeczono stosownie do dyspozycji art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

=====